

ACTELE DE IDENTITATE PENTRU REFUGIAȚI ȘI BENEFICIARI DE PROTECȚIE UMANITARĂ

Liuba ȘOVA

Constituția Republicii Moldova consacră unul din drepturile fundamentale – dreptul la libera circulație [1].

În dreptul azilului, problemele legate de documentele de identitate și de călătorie pentru refugiați sunt tratate atât în legislația națională, cât și tratate la care Republica Moldova este parte, inclusiv Convenția privind statutul refugiaților, adoptată la 28 iulie 1951 (în continuare – Convenție): art. 27, care se referă la documentele de identitate și arti. 28, care reglementează problema titlurilor de călătorie, articol, care este completat printr-o anexă a Convenției, ce fixează în 16 paragrafe mecanismul de punere în practică a prevederilor arti. 28 [2]. Este de remarcat faptul că titlurile de călătorie prezentate de Convenție sunt nu numai documente ce permit refugiaților trecerea frontierei în alte state dar, în egală măsură, sunt și documente de identitate recunoscute în interiorul teritoriului țării care îi primește, acte prin care refugiații să se poată identifica.

Conform prevederilor Legii privind azilul [3], organul responsabil pentru înregistrarea și documentarea solicitanților de azil este Direcția pentru refugiați din cadrul Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne (în continuare – Direcția refugiați). Legislația prevede documentarea străinilor chiar de la momentul solicitării azilului. Astfel, până la soluționarea cererii de azil, Direcția refugiați eliberează solicitantului de azil un document de identitate temporar, care atestă statutul acestuia de solicitant de azil, dar nu și identitatea lui adevărată.

Documentul de identitate temporar de solicitant de azil este valabil pe un termen de 30 de zile, cu posibilitatea prelungirii lui pentru alte termene a câte 30 de zile, până la soluționarea definitivă a cererii. Minorii cu vârsta de până la 16 ani, însoțiți de părinți, sunt înscrși în documentul de identitate temporar de solicitant de azil al fiecărui părinte.

Minorul neînsoțit va fi documentat, de asemenea, cu document de identitate temporar de solicitant de azil. Străinului care a solicitat azil într-un punct de control al frontierei de stat sau la organul de poliție i se va elibera o adeverință provizorie, a cărei valabilitate nu depășește 48 de ore.

Adeverința provizorie ține loc de document de identitate temporar și permite deplasarea titularului până la Direcția refugiați. Modelul de adeverință provizorie se aprobă prin ordin al ministrului afacerilor interne. Documentul solicitantului de azil este proprietate de stat și urmează a fi restituit Direcției refugiați.

Oferind azil, statul stabilește beneficiarilor de protecție și dreptul de deținere a documentelor de identitate. Străinii cărora li se acordă protecție temporară sunt înregistrați la Direcția refugiați, după care li se eliberează documentele necesare pentru întreaga durată a protecției. Fiecărui beneficiar

de protecție temporară i se eliberează un document de identitate prin care i se acordă permisiunea de a rămâne pe teritoriul Republicii Moldova.

Străinului, care este recunoscut ca refugiat, i se eliberează buletin de identitate pe un termen de 5 ani. Refugiatul poate obține, la solicitare, document de călătorie care să îi permită deplasarea în afara teritoriului Republicii Moldova, cu excepția cazurilor când este periclitată securitatea națională sau ordinea publică a Republicii Moldova. Documentul de călătorie se eliberează refugiatului pe un termen de până la 2 ani, care nu va depăși termenul de valabilitate al buletinului de identitate [3].

Străinului, beneficiar de protecție umanitară i se eliberează buletin de identitate pe un termen de un an. La expirarea termenului de valabilitate a buletinului, Direcția refugiați va documenta solicitantul cu un act de identitate provizoriu. Beneficiarul de protecție umanitară poate obține, la solicitare, document de călătorie care să îi permită deplasarea în afara teritoriului Republicii Moldova, cu excepția cazurilor când este periclitată securitatea națională sau ordinea publică a Republicii Moldova. Documentul de călătorie pentru beneficiarii de protecție umanitară se eliberează pe un termen de un an.

Conform legii privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte [4] documentul de călătorie se eliberează persoanelor cărora li s-a acordat statutul de refugiat sau protecție umanitară, indiferent de vârstă, pentru ieșire și intrare în Republica Moldova. Denumirea documentului de călătorie se indică în limbile română, franceză și engleză. Astfel, distingem următoarele acte:

Buletin de identitate pentru refugiați – act de identitate eliberat persoanelor cărora li s-a acordat statutul de refugiat, inclusiv copiilor acestora, pe un termen de 5 ani.

Document de călătorie pentru refugiați – act de identitate eliberat persoanelor cărora li s-a acordat statutul de refugiat, indiferent de vârstă, pentru ieșire și intrare în Republica Moldova, pe o perioadă de până la 2 ani, dar care nu poate depăși termenul de valabilitate al buletinului de identitate.

Buletin de identitate pentru beneficiarii de protecție umanitară – act de identitate eliberat pe un termen de un an, persoanelor cărora li s-a acordat protecție umanitară, inclusiv copiilor acestora.

Document de călătorie pentru beneficiarii de protecție umanitară – act de identitate eliberat pe un termen de până la un an, dar care nu poate depăși termenul de valabilitate a buletinului de identitate, persoanelor cărora li s-a acordat protecție umanitară, indiferent de vârstă, pentru ieșire și intrare în Republica Moldova. Protecția umanitară se acordă pe o perioadă de un an.

Modelele actelor de identitate și de călătorie pentru refugiați sunt aprobate prin hotărâre a Guvernului [5].

Relevantă în stabilirea procedurii de eliberare a acelor de identitate pentru străini, este hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului

privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova [6]., care stabilește că, străinul, căruia i s-a acordat statutul de refugiat sau de beneficiar de protecție umanitară, se adresează la Ghișeul unic de documentare a străinilor din cadrul Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne (în continuare – Ghișeu unic) pentru a obține actele de identitate. Cererea pentru eliberarea actului de identitate se depune de către solicitant la Ghișeul unic conform programului de activitate stabilit de Biroul migrație și azil. În cazul minorilor și a persoanelor plasate sub tutelă sau curatelă, în calitate de solicitant acționează reprezentantul legal al acestuia, cu condiția prezenței obligatorii a persoanei reprezentate.

De rând cu alte condiții pentru eliberarea actelor de identitate, Regulamentul stabilește preluarea imaginii faciale și amprentelor digitale. La preluarea, solicitantul nu trebuie să aibă capul acoperit, ochii închiși ori să poarte ochelari. Aceste cerințe au fost pe larg discutate în societate și prin derogare de la prevederile regulamentului dat, preluarea imaginii faciale se poate realiza și cu capul acoperit, dacă există motive religioase sau a unor prescripții medicale, cu condiția ca fața titularului, de la baza bărbiei și până la frunte, să fie vizibilă în mod clar și fără umbre de lumină.

Legislația națională în domeniul documentelor de identitate și de călătorie pentru refugiați este în concordanță cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Referințe:

1. Arti. 27 al Constituției Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.1 1994, cu modificările și completările ulterioare.
2. *Convenția privind statutul refugiaților*, adoptată la 28 iulie 1951, întrată în vigoare la 22 aprilie 1954, ratificată de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 677 din 23.11.2001 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind statutul refugiaților, precum și la Protocolul privind statutul refugiaților. Promulgată la 04.12.2001. Publicată la 11.12.2001 în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 150, art. 1199.
3. Lege privind azilul în Republica Moldova nr. 270-XVI din 18.12.2008. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.53-54/145 din 13.03.2009.
4. Legea nr.273 din 09.11.1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte. Publicată la 09.02.1995 în: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 9, art. 89. Data intrării în vigoare: 09.02.1995.
5. Hotărârea Guvernului nr.626 din 28.06.2005 cu privire la actele de identitate ale refugiaților. Publicată: 15.08.2005 în: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 95-97, art. 715.
6. Hotărârea Guvernului nr.125 din 18.02.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova. Publicată la 22.02.2013 în: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 36-40, art. 171. Data intrării în vigoare: 07.03.2013.